

SISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben házhoz hordva: Vidékre postán szállítva:
Egész évre . . . 84 korona Egész évre . . . 96 korona
Negyedévre . . . 21 korona Negyedévre . . . 24 korona
Egyes szám ára 30 fillér.

Politikai napilap

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. Telefon 2-63.

A szerkesztőség kéziratok visz. Előfizetések és hirdetések a száadására nem vállalozik. Kiadóhivatalhoz intézendők.

„Nem vért, hanem verejtéket kívánunk a néptől.”

A magyar népköztársaság első elnöke maga járt elől jó példával. Saját földjén kezdte meg az osztást, maga jelölte ki a megye szélén annak az osztolpnak a helyét, amely először hasított ki a földből a nép jussát. Körötte álltak az új kor miniszterei s a nép hatalmas gyűrűje, amelyből elsőnek egy füllábu katona kapta meg a maga földjét.

A történelmi jelenet egy új Magyarország kezdetét vezette be, melyben szebb és boldogabb jövő vár reánk. Akik ott álltak a szabad ég alatt eritka tablóban, azok elveik diadalát ünnepezték, oda vezették a népet a földhöz, amiért küzdöttek és amikor átadták neki, nem felejtették el figyelmeztetni őket arra, hogy micsoda kincshez jutottak.

Az ünnepi aktus végén felharsant a magyar nemzeti Himnusz. Ez a lelkekből fakadó imafohász köszöntötte Magyarországot új korszakát.

Az első földosztásról a következő tudósításunk számol be:

Vasárnap délelőtt külön vonat vitte Károlyi Mihály köztársasági elnököt, Berinkey Dénes miniszterelnököt és a kabinet számos tagját Kápolnára, hogy jelen legyenek azon az ünnepélyes aktusnál, mikor a Károlyi-féle hitbizomány a munkás földmivelő nép tulajdonába megy át. Odautazás közben a hatvani pályaudvaron a pártok szónokai üdvözölték Károlyit, aki beszédében hangoztatta, hogy a földosztás Kossuth Lajos eszméinek továbbépitése.

— Mi nem fegyverrel akarjuk leküzdeni ellenségeinket, hanem megmutatjuk azoknak a szomszédainknak, akik még ma is imperialis, militarista és kapitalista eszmék után indulnak, hogy itt egy kulturált, modern Magyarország van, ahol a nép földhöz jutott, ahol becsületes munkájával mindenki megkeresi kenyerét és akkor hozzánk fognak vágyódni a megszállott területek népei, mert látni fogják, hogy megszűnt a rendi, feudális Magyarország és egy új Magyarország támadt fel helyette. (Hosszas élénk éljenzés.)

Berinkey Dénes miniszterelnök, Buza Barna és Csizmadia Sándor rövid beszédei után folytatták útjukat Kápolnára, ahol Modly László Hevesmegye kormánybiztosa üdvözölte az elnököt és a kormányt. Az ünnepség a honvédelemnél a Szózatral kezdődött, ahol Károlyi Mihály ezeket mondta:

— Evszázados igazságtalanságot jöttünk jóvátenni. Alapkövét most lerakjuk annak a demokratikus birtokreformnak, amelyet a nép akaratából alakult kormány készített a nép számára. A mai nap ünnepe az új Magyarországnak, mert feudális Magyarország utolsó maradványait temetjük el. A földbirtokreform megalkotásának, hogy maradandó legyen, a dolgozó nép munkájára van szüksége, mert ha nem lát munkához, romba dől az egész alkotás s a romok alatt fog heverni az egész nép és a reakció kicsavarja kezéből a győzedelmes zászlót. Ragadjon a nép ásót-kapát, álljon az ekeszarva mellé és törekedjék arra, hogy többet termeljen, mint eddig. A többtermelés sikere a szövetkezéstől függ és ezért szövetkezeti alapon való együttműködésre hívja fel az ország kisbirtokosait. (Hosszas éljenzés.)

Berinkey Dénes miniszterelnök munkára, rendre, egyetértésre, jogtisztelre buzdította a népet. Buza miniszter beszélt ezután s kifejtette, hogy a magyar nép nem ingyen akarja a földet.

Csizmadia Sándor földmivélsügyi államtitkár beszéde után Rác Gyula államtit-

kár bejelentette, hogy Kápolnán]marad, azonnal megkezdeni munkáját.

Elsőnek Károlyi Mihály sajátkezűleg bevezette lajstromba Antal János rokkant katonai igénybejelentését, aki elsőnek kap földet. Az egri érseki uradalom földhöz ragadt munkása ő, három gyermeke van s lábát a harctéren vesztette.

Végül az első megyét jelképező oszlopot letették és egyidejűleg a földreform életbeléptetését hirdető emlékhalmot megalapozták. Az ünnepség a himnusszal ért véget.

Délután ünnepi ebéd volt. Károlyi Mihály beszédjében kiemelte, azt óhajtáná a legjobban, vajha egyetértésben volnának egymással mindazok, akik igazán akarják a nagy szociális ellentétek kiegyenlítését. — Garami kereskedelmi miniszter arra kéri a földmives népet, sose felejtse el, hogy a földet, melyhez most hozzájut, a dolgozó városi munkásság harcának is köszönheti, sohasse felejtse el a falu népe, hogy a leházátíam bitangozott szociáldemokraták azok, akik győzedelmes harcukkal a mai napot megérvni engedték.

Vasárnap délben bevonultunk Zilahra.

Élénkség a front valamennyi szakaszán.

Távirati tudósításaink arról számolnak be, hogy az erdélyi határvédő csapatok valamennyi frontszakaszán izgatott élénkség uralkodik. Ez a határozott megmozdulás annak a szikratáviratnak tudható be, amely szerint a román és magyar területek között semleges zónát jelölnek ki.

E diplomáciai beavatkozás jelentőségéből magyaranyu hadműveletekre következtettek. Meg nem erősített hírek szerint már vasárnap

megmozdult az egész front, a marosvölgyi és szilágysági szárnyak pedig már is jelentős eredményeket értek el.

Leikiismeretes utánjárásal, részben a 39. dandárparancsnokság, részben az aradi 23. hadosztály és a debreceni erdélyi hadosztály vezérkari főnökének informálása alapján sikerült tiszta képet nyernünk a fronton lezajló eseményekről.

A Fekete és Fehérkörös, továbbá a marosvölgyi csapatok napok óta egy román offenziva kirobbanását várják. A hadosztályparancsnokság óvatosan kíséri az előkészü-

letekkel provokált támadás megkezdését. Csapataink részleges földerítéssel megállapították, hogy

Zámnál jelentéktelen visszavonulást rendeztek a románok, de sem a Maros völgyén, sem a déli szárny más pontján mi előre nem mentünk. Zám jelenleg még a románok birtokában van és ez idő szerint még ők sem léptek föl offenzív erővel.

A Sebeskörös mentén álló csapatoktól az a jelentés érkezett tegnap Nagyváradra, hogy a románok folytatják készülődésüket, de előnyomulást nem kíséreltek meg. A hivatalos jelentés a következőket mondja:

Csucsá, február 24. A román tüzéség elszórt lövéseket adott le; egyébként semmi sem változott.

Az északi szárnyon vasárnap történt egy komoly és nagyjelentőségű esemény. A debreceni erdélyi hadosztály jelentéseket kapott arról, hogy a románok

Zilah sürgős kiürítésére gondolnak, csapataikat vagonirozzák és a város

Hagymási Fülöp

villamosvállalata Péter-utca 1. sz. alatt.

Elvállal villamosvilágítási, erőátviteli berendezéseket, villanycsengő, házitelefons és vízvezeték szerelést. Izléses stílusú ampolnák kaphatók. Vidéki munkálatokhoz meghívásra jövök. Telefon 883. sz.

belételebe való beavatkozásukat megszüntették.

A Zilahról nem messze álló Gyurócsik-különítmény elhatározta, hogy a kivonulási egyidejűleg bevonul Zilahra. Az a tapasztalati tény, hogy reguláris csapatok elvonulása után rendszerint a legveszedelmesebb anarchia üti fel a fejét, arra bírta a különítményt, hogy akcióját sürgősen hajtsa végre.

Szombaton kezdte meg a különítmény a rendszeres előnyomulást Panit, Czigányi, Göröcsön és Vártelek községek irányába. Ugyanekkor a 12. gyalogezred osztagai rajvonásban indultak el Magyarkecel felé. A község alatt váratlanul ellenállásba ütköztek és a magyar és román csapatok között harc fejlődött ki.

A küzdelem esti 6 órától hajnali 3 óráig tartott s reggelre a 12-sek bent voltak Magyarkecelen.

A Gyurócsik különítmény sikeres előnyomulását nem kísérletezte semmiféle zavaró

incidens. Hamarosan elérték Göröcsön-Várteleknél a zaibó-zilahi vonalat s ezzel elvágták a legfontosabb visszavonulási utat a románok mögött.

A különítmény lelkes lendülettel haladt tovább s közvetlen Zilah alatt elérte a visszavonuló román utóvédet. A román csapatok minden valószínűség szerint pusztá demónstrálás kedvéért tüzet nyitottak a magyar katonaságra. Késleltetésről már szó sem lehetett, feltartóztatásra pedig nem is gondolhattak.

Vasárnap déli 12 órakor a lakosság örömrivalgása közepette vonult be a különítmény Zilahra.

A városban a legpéldásabb rend és nyugalom van. A magyarok tartózkodnak minden erőszakos retorziótól, a román uralom emlékeit a hatósági közegek gyűjtik össze.

A csapatok további mozdulatáról a lap zártáig nem érkezett újabb értesítés.

Beszámoló közgyűlés a Biharmegyei Takarékpénztár és Gazdasági Banknál.

A város és a vármegye közigazgatási életében a volt Biharmegyei Takarékpénztár mindig jelentős szerepet töltött be. Fuziója a Gazdasági Bankkal egy virágzó korszak bekezdését jelentette. Az egyesült intézet vasárnap délelőtt 11 órakor tartotta első beszámolóját dr. Beöthy László nyug. keresk. miniszter elnökelete alatt. Az a helyzetkép, amelyet az igazgatóság a közgyűlés elé tárt, a felbomlott társadalmi és gazdasági rend figyelembevételével a legteljesebb mértékben kivívta az igazgatóság részére a közgyűlés meleg elismerését.

A közgyűlés hálásan ismerte el Havas Mór vezérigazgató kiváló vezetőképességét. A részvényesek osztatlan bizalommal várják tőle, hogy a politikával kapcsolatos nemzetközi gazdasági krízisen sikerrel fogja átvezetni az intézetet.

A nagy érdeklődés mellett megtartott közgyűlésen résztvettek: dr. Beöthy László, Fráter Barnabás, dr. Czifra Kálmán, Havas Mór, Szász Gyula, Ternyei Kálmán, dr. Fleischer Lajos, dr. Kabos Béla, dr. Szunyogh Pál, Tatár Zoltán, Grósz Hugó, Hanslián Ede, Bányai Lajos, Nagy Lajos, Glück József, Komor Marcel, Bíró József, Kovács József, dr. Zimmer Samu, dr. Weimann Izsó, Brüder Jenő, Diósy Lajos, Kereszty Kornél, Szemere Miklós, Bleyer Ignác, Szirmay Lajos, Szalay József, dr. Lengyel Zsigmond, Tabéry Ármán, Középpessy Kálmán, dr. Schweiger Ede, Gerő Ármán, Böszörményi Pál, Des Escherolles Kruspér Sándor, Spitzer Izrael, Ringelmann Lajos, Szeszich Elek, Lukács Gyula, dr. Mihályi Lajos, dr. Steiner Ervin, Kovács József és Reich Sándor.

Dr. Beöthy László elnök üdvözölte a közgyűlés tagjait. Az intézet igazgatósági jelentését általános helyesléssel vették tudomásul. Tiszta nyereség 462.205 K. 15 f. volt az elmúlt évben, ebből 39.841 K.-t a tartalékalapra, 7.917 K. 32 f.-t nyugdíjalapra, osztalékfedezetre (16 K. részvényenként) 320.000 K.-t, igazgatósági jutalékokra 47.503 K.-t

fordítottak. A jövő évre átutaltak 46.943 K. 83 fillért. Az intézet soha sem támogatta az árdérításra és áru elvonásokra irányuló üzérkedéseket. A takaréki és folyószámla betétek 1918-ban 2.899.317 K. 66 fillérral 15.075.282 K. 28 f.-re emelkedtek. Az intézet értékpapirjai teljesen tehermentesen állanak s a legelső fővárosi pénzügyintézeteknél vannak deponálva.

A nemzetőrség felállításához szükséges egy millió korona előteremtéséhez az intézet tekintélyes összeggel járult. A város pénzügyi szükségleteit igyekezett a többi intézettel versenyt tartva kielégíteni. A tisztviselők és alkalmazottak megélhetési viszonyainak könnyítésére 1918-ban 78.821 K. 14 fillért áldozott s a nyugdíjjogosultságot mindegyikre kiterjesztette. A háborúból visszatért tisztviselői elfoglalták előbbi pozíciójukat.

Az igazgatóság jelentése után Tabéry Ármán felolvasta a felügyelő bizottság jelentését, amelynek elfogadása után a közgyűlés a felmentést megadta. Egyhangúlag megválasztották a régi igazgatóságot és felügyelő bizottsági tagokat.

A gyűlés végén dr. Zimmer Samu meleg szavakkal mondott köszönetet az igazgatóságnak fáradhatatlan működésükért. A közgyűlés ezt jegyzőkönyvbe iktatta: A sima lefolyású gyűlést Beöthy László elnök fél 12 órakor zárta be.

Forradalom fenyegeti Csehországot.

Budapest, febr. 24. (Saját tudósítónktól.) Genfi lapok jelentik, hogy Csehországban új forradalom készül. Az új forradalom Merán doktort akarja a köztársaság elnökévé tenni.

Nagyvárad város 1919. évi költségvetése.

Szűcs Géza városi főszámvéve még a forradalom előtt összeállította Nagyvárad város 1919. évi költségvetését, amelynek végösszege mintegy 10 milliót tett ki. A közbejött események miatt azóta nem tárgyalhatták a budgetet, most azonban a tanács előkészíti, hogy minél hamarabb foglalkozhassék vele a Néptanács és Nagyvárad ne legyen ex-lexben.

Tegnap délután kezdte meg a városi tanács a terjedelmes költségvetés tárgyalását. Most még jóval nagyobb lesz a végösszeg, mert a tanács teljesen a mai viszonyok alapján a kiadásoknál nagy összegekkel emelte az egyes tételeket. Például csak három tételnél: a fizetések, nyomtatványok és irodaszereknél másfélmillió koronával emelték a kiadásokat.

Gondoskodni kívánnak a parkoknak a mai szegényes állapotból való kiemeléséről s e célra 86.000 korona kiadást állítottak be s különválasztották a városi kertészetet a közlelmzési ügyosztály konyhakertészetétől.

Jókora összeggel emelték az utcák és terek tisztántartásának kiadásait, tekintettel arra, hogy a régi utcaprők egyszerűen ott hagyták a várost, az újak pedig 300 korona havi fizetéssel nincsenek megelégedve.

A közegészségügyi kiadásokat szintén emelték. Pl. a gyermekkorháznál a szegény gyermekek ingyen gyógyszerre 2000 koronával nagyobb összeget vettek fel.

A további tételek tárgyalását naponként délután folytatja a tanács.

Érdekes a megemlítésre, hogy Juricskay Barna tanácsos erősen buzdítja a tanács tagjait, hogy csak ne fukarkodjanak a kiadási tételek megállapításánál.

A főszámvéve azon megjegyzésére, hogy hol lesz majd a fedezet, Juricskay Barna bizonyos titokszerű önérettellel felelt:

— A fedezet az én gondom; lesz fedezet.

Bővebb felvilágosítást azonban nem árult el. Valószínűleg valami meglepetést tartogat a tanács számára.

Münchenben véget ért a nagy sztrájk.

Budapest, febr. 24. (Saját tudósítónktól.) Münchenből jelentik: Ma véget ért az általános sztrájk. Az új szovjet kormány állása bizonytalan.

Junius 1-én kötik meg a békét.

Budapest, febr. 24. (Saját tudósítónktól.) Párisból jelentik: A nagyhatalmak tizes bizottságának mai ülése után biztosan remélik, hogy Németországgal június 1-én megkötik a békét. Ausztriával, Magyar, Bolgár és Törökországgal külön-külön fognak tárgyalni.

KÉPKERETEKET

művészi kivitelben szakszerűen csakis

KORNVEISZ

képkeretező készít. Rákóczi-ut 15. szám.

Épület üvegezéseket és javításokat olcsón és pontosan készít. Weiszlovits temetkezési vállalat mellett.

Lefoglalták a kommunisták aranykészleteit.

A budapesti államrendőrség vasárnap délig 18 kommunista vezért tartóztatott le. A toloncházban tegnap ki akarták hallgatni Vágó Bélát László Jenőt és Piroseket, de mind a hárman megtagadták a vallomást. Délután átkísérték valamennyit a gyűjtőfogházba, ahol Szentkirályi főkapitány megkísérelte Kun Béla kihallgatását.

A kommunista agitátor nagy lázban fekszik, kihallgatását mellőzni kellett. Kun Bélát főkereste felesége is. A Munkástanács tagjai megkérdezték tőle, hogy bántották-e az első inzultálás óta?

Kun Béla melegegette a rendőröket, hogy valószínűleg hirtelen felindulásukban ütötték meg és Szentkirályira mutatva, azt mondta:

— Ennek az embernek köszönhetem, hogy életben maradtam.

A rendőrség a nyomozás alatt megállapította, hogy a kommunista párt

300.000 koronás budgetot állított össze összes tagjainak felfegyverzésére.

Felfedezték azokat a titkos alapokat, amelyekből a kommunisták mozgalmukat támogetták.

Ezek közt lefoglaltak egy 70.000 koronás összeget aranyban, egy banknál 170000 koronás folyószámla betétet, amelynek rendeltetése még nincs egészen tisztázva. Megállapították, hogy a februári lakbéréellenes mozgalmat a párt öt vezetője ellenezte s a bukott mozgalom miatt bomlás jelei mutatkoztak a vezetőségben.

Ugyancsak a rendőri nyomozás felszínre hozta a kommunisták többi terveit is. A párt titkos adataiból kiderült, hogy a kommunisták

államcsinyt

készítettek elő. Kun Béla Lenin tervei szerint akarta az országot agitátorokkal elárasztani, de nem talált elég agitátort. Ugy tervezték, hogy még ebben az évben május elsejére

megalakítják a Vörös Gárdát s erre a célra a munkásság 80 százalékát akarták megszerezni.

Május elsején tört volna ki a kommunista forradalom. Egy két napra átadták volna a fővárost a csőcselék szabad garázdálkodásának, hogy mindenki remületet keltsenek. Azután helyreállították volna a rendet

és átvették volna a kormányt.

A vezérek tudták, hogy milyen sors vár rájuk, azért

három olyan központi bizottságot alakítottak, amelyből kormány alakulhatott volna.

Beigazolódott, hogy valamennyi vezető között Szamuely Tibor volt a legtulzobb és sokszor erőszakosan is befolyásolta Kun Bélát. Szamuely megszökött. A rendőrség elfogatási parancsot adott ki tésivére, Szamuely László ellen is.

Budapest, febr. 24. (Saját tudósítónktól.)

A rendőrség ismét letartóztatott kommunista vezetőket. Hétfő estig összesen negyvennégyet szállítottak át a gyűjtőfogházba. Nagy Béla dr. államügyész átvizsgálta az iratokat s a további logvatartás mellett tett indítványt. A toloncházban Székely Gál Ödön, Bubigy és Kelemen vizsgálóbírók Ma tanulmányozzák át az iratokat.

Budapest, febr. 24. (Saját tudósítónktól.)

Az áldozatok temetése kedden délután fél 2 órakor lesz. A temetés alatt erős karhatalom szállja meg a gyűjtőfogházat, nehogy a tömeg betörjön és inzultálja a kommunista vezéreket. A Politikai Híradó jelentése szerint a temetésen résztvesz a kormány valamennyi tagja. Nagy Vince belügyminiszter fog beszédet mondani. A kormány a ravatalra koszorút küldött ezzel a felirattal: „A köztársasági rend derék védelmezőinek”. A koszorun vörös és nemzetiszínű szallagok vannak.

Letartóztatott kommunista nők.

Budapest, febr. 24. (Saját tudósítónktól.) Ma este a rendőrség letartóztatta Nánássy Györgyöt, aki eddig szabadlábon volt. Nánássy elmondotta, hogy Oroszországból több százezer rubelt és márkát kaptak a mozgalom szervezésére.

Ugyancsak az est folyamán elfogták egy külvárosi kávéházban Wilhelm Szidor-nét, Komlós Bélát és Szücs Saroltát. A két nő előbb feminista volt s csak most léptek át a kommunista pártba. A kávéházban lázó beszédet tartottak. Mikor bevitték őket a főkapitányságra, panaszkodtak, hogy a

nemzetőrök megverték őket. Előbb puska-tussal, azután bottal estek nekik és pofonok is sűrűn hullottak.

A további nyomozások során letartóztatták még Róth Sándort, akinél bombákat találtak, valamint Kondor, Holcz és Csikós nevű embereket. Ezek is panaszra mentek a rendőrség ellen, hogy megverték őket s kör-müket nagy kapukulccsal ütötték.

Pogány József a Katonatanács elnöke felháborodásának adott kifejezést, amikor a brutalitásokról értesült. Dietz főkapitány vizsgálatot rendelt el a brutalizációk ellen.

Kinevezték a vallásalapok új bizottságát.

Budapest, február 24. (Saját tudósítónktól.) A Pol. Hir. jelenti: A minisztertanács javaslatára a köztársaság elnöke ma kinevezte a vallásalapok új felügyelő-bizottságát. Elnöke Ugron Gábor, társelnöke Csernóck János, eladója Kobek Kornél

lett. Tagjai Balázs Lajos, Balogh Ernő, dr. Csutorás Lajos, gróf Eszterházy Mór, Fernbach Károly, Hock János, dr. Szalay Mátyás, Tolnay Lajos, Türi Béla és Zboray Miklós. A bizottság március 1-én kezdi meg működését. Kinevezése 3 évre szól.

Ötvennyolc millió lakások építésére.

Érdekes körrendelet érkezett tegnap Biharvármegye és Nagyvárad város törvényhatóságához a lakásinség megoldása tárgyában. A körrendelet elsősorban a nagyobb városokat s ezek között Nagyváradot érinti közelebbről.

A lakásinség, valamint az ipari munkatlanságnak megszüntetése vagy legalább is csökkentése céljából a minisztertanács 58 millió kiadást vett fel.

A minisztertanács egyelőre csak a nagyobb városokra, köztük Nagyvárad szükségleteire volt figyelemmel. A minisztertanács elfogadta a kereskedelmi miniszter azon javaslatát is, hogy a segélyezés mindazon városokra és községekre is kiterjesztesék, amelyek arra rászorultak.

A lakásépítés segélyezési módját akként állapították meg, hogy a városok adják az építkezéshez szükséges telket, a közműveket és az építési költség kétharmadrészét, míg az állam rendelkezésre bocsátja a terveket és viseli az építési költség egyharmadrészét.

A minisztertanács egyidejűleg felhatalmazza a pénzügyminisztert, hogy amely városokban a szükséges tőke nem áll rendelkezésre, mint pl. Nagyváradon, a városok által igénybevevett kölcsön megszerzése iránt a szükséges intézkedéseket tegye meg.

A tervezés és végrehajtás irányításával az Országos Lakásügyi Tanács bízott meg.

Felhívja végül a miniszter az érdekelt városokat, hogy a kérdésre vonatkozó jelentésüket sürgősen tegyék meg s a szükségletre nézve nyilatkozzanak.

A miniszter rendelete mélyen érinti Nagyváradot, ahol a lakásinség igen nagy, mert megkönnyíti nemcsak a lakásépítést, de a munkahiányon is segít.

Biharmegye büntetésből nem kap cukrot.

A megyei közéletmezési bizottság kibővített bizottsági ülést tartott, amelyen részt vettek Katz Béla dr. kormánybiztos, Halász Sándor százados, a nemzetőrség parancsnoka, Wertheimstein Viktor és Kovács Miklós is. Először a lisztellátással foglalkoztak és megállapították, hogy a megyében vannak ugyan nagyobb készletek, de aránytalan szétosztásban. Az arányos elosztás végrehajtását az egyes községi néptanácsok és a nemzetőrség támogatásával oldja meg a közéletmezési bizottság. Ennek keresztülvitelével Halász Sándor századost bízták meg, aki mint szervező, legalkalmasabb ennek a nehéz és kényes kérdésnek megoldására. Halász százados hétfőn adja meg a választ, hogy elfogadja-e a meghívást. Elhatározta az értekezlet, hogy a járások cukor kontingensét 25 százalékkal leszállítja, nem azért, mintha nem volna most elég cukor, hanem a jövő

Szücs és szőrmeáru-különlegességek csak Leichnernél kaphatók

TELEFON:
16—56.

a legjutányosabban.
ÁTALAKÍTÁSOK, JAVÍTÁSOK!

Rimanóczy-u. 2.
MOLYKÁR ELLENI MEGÓVÁS!

TELEFON:
16—56.

kilátásai nem nagyon kedvezőek. Elek Mór bejelentette még, hogy a nagyszabeni kormányzó tanács most 18, később pedig 30 vagon sőt ígért a megyének és ezzel az értékezet véget is ért.

A megye cukorellátása azonban a fejkvóta 25 százalékos csökkentésével egyáltalában nincsen biztosítva, mert mikor tegnap Elek Mór a megyei közlélmzés vezetője távirati úton fordult a cukorközpont-hoz, hogy a sarkadi cukorgyár termékéből utaljon ki újabb mennyiséget a vármegye részére, a mikor a központ egy miniszteri rendeletre hivatkozva megtagadta a cukor kiutalását.

A miniszteri rendelet felsorol egy csomó olyan vármegyét, köztük Biharmegyét is, ahol a felesleges élelmiszerek beszolgáltatását megtagadják, illetve a beszolgáltatás elé egyes községek néptanácsai akadályokat gördítet.

Elek Mór a kormánybiztos értesítése után Fráter Barnabás alispánhoz, majd dr. Katz Béla kormánybiztoshoz fordult, akikkel az igazságtalan eljárás felett hosszas tanácskozást folytatott. Fráter Barnabás és dr. Katz Béla is megállapították, hogy a cukor központot valószínűleg félrevezették, mert Biharmegyében egy két lokális jelentőségű esetet leszámítva semmiféle visszaélés nem történt.

A főispán kormánybiztos és az alispán, hogy a megyét megvédjék a fenyegető cukorhiánytól meg fogják keresni a cukorközpont kormánybiztosát és expiálni fogják a vármegyét.

A nagyváradai ipartestület közgyűlése

A nagyváradai ipartestület vasárnap folytatta megszakított közgyűlését.

Ez alkalommal is megtöltötték az iparosok a város háza nagytermét.

A közgyűlés teljes higgadsággal folyt le, minden zavaró incidens nélkül.

Megyeri Ferenc előző megnyitójában három főirányt jelölt meg a jövőre: társadalmi, gazdasági és művelődési előhaladást kíván meg az iparosok érdeke. A tanácsok és segédek művelődése mellett az iparosok önművelése is elengedhetetlen. Szükséges a testület helyiségeinek olyan kibővítése, hogy iparos otthon legyen, amelyben közérdekű és szakelődásokat tarthassanak. A munkásokkal egyetértést kíván, ezért szükségesnek tartja a kollektív szerződések megkötését. Ezért keresi az összeköttetést a Munkás-tanáccsal. Az ipartestület kötelessége az iparosok anyagi és szellemi megerősödését előmozdítani.

A megnyitó beszédet az iparosok nagy tetszéssel fogadták.

A költségvetést változatlanul elfogadták. Elhatározták az iparos kör ügyeinek átvételét; az ipartestület házában levő bérhelyiségeket az ipari intézmények részére veszik át.

Ilyés Dániel előterjesztésére elhatározták, hogy iparos napi, esetleg hetilapot indítsanak.

Allást foglaltak egy ipari intézményeket magába foglaló központ létesítése mellett.

Határozati javaslatot fogadtak el a háború által sújtott iparosok érdekeinek megvédésére.

Még néhány kisebb ügy elintézése után befejezték a közgyűlést.

A földosztó gazdák sérelme.

Egyforma fizetést kérnek az ügyvédekkel és mérnökökkel.

A magyar népkormány gazdasági minisztere, Szabó István — mint megírtuk — kinevezte Biharmegye területére a földosztó bizottság jogász tagjait Minden bizottságnak a jogászokon kívül lesz egy mérnök és egy gazdász tagja is. Ezeknek a kinevezése is csak napok kérdése, ha a gazdasági miniszter a gazdászok körében felmerült jogos igényeket el tudja oszlatni.

A néptörvény, amely a földosztást elrendeli a földosztó bizottságok jogász és mérnök tagjainak ugyanis 8—12 ezer korona között állapította meg a dotációját, a gazdászokét pedig csak 4000 koronában. Ez a fizetési elbírálás sérti a gazdászokat, mert arra az álláspontra helyezkedtek, hogy a földosztásnál ők végzik a legnehezebb és legfelelősségteljesebb munkát és mégis ők azok, akik kevesebb fizetést kapnak.

A Gazdatisztek Országos Tanácsa azon

nal hozzá látott, hogy egyrészt orvosolja a gazdászokon esett anyagi sérelmet, másrészt pedig, hogy a földbirtokreform sima megvalósítása elől minden akadályt elgördítsen. A gazdatisztek ugyanis nem mutatnak semmi kedvet ahhoz, hogy kevesebb fizetésért nehezebb, fontosabb és több munkát végezzenek, mint a jogászok és mérnökök.

Akkor, amikor a gazdatisztek földosztó körútra indulnak, ott kell, hogy hagyják a mostani állásukat, tehát nem fejthetnek ki más irányu tevékenységet, úgy hogy teljesen arra lesznek utalva, amit a földosztás alkalmával fognak kapni. Az állam legelsőbb érdeke tehát, hogy a gazdászok legalább is az ügyvédekével egyforma nagy fizetést kapjanak, mert a földosztást csak egyszer és csak jól lehet megcsinálni. Már pedig ha a fizetésnél háttérbe szorítják a gazdászokat, azok nem fognak valami nagy örömmel és lelkesedéssel munkához látni.

A gazdatisztek országos tanácsa abban az ügyben előterjesztéssel élt a gazdasági miniszterhez, amelyben kérte, hogy a gazdászoknak is legalább 8—12000 korona fizetést adjanak. A Biharmegyei Gazdasági Egyesület is magáévá tette az országos tanács állásfoglalását és hasonló értelemben intézett feliratot a népkormányhoz.

Nem szüntetik meg a hadapródiskolát.

Sürgösen gondoskodni kell az ipari szakiskola elhelyezéséről.

A nagyváradai fa és fémipari szakiskola felállításakor Nagyvárad város magára vállalta, hogy ideiglenesen gondoskodik az iskola részére megfelelő helyiségekről, az iskola végleges kiépítésekor pedig ingyen telket ad és 70 000 koronával járul az építkezés költségeihez.

Azóta azonban semmi sem történt és nagyjövőjű és óriású fontosságú iskola még nincs, szűk, alkalmatlan helyiségekben nyomorog.

A forradalom után az iskola igazgatója azt az eszmét vetette fel, hogy az ipari szakiskola és más ipari intézmények elhelyezésére legalkalmasabb volna a hadapródiskola pompás épületoportja. Ez irányban a város terjedelmes memorandumot intézett a miniszterhez.

Az igen életre való akció azonban hajótörést szenvedett egyszerűen azért mert a hadapródiskola továbbra is fenmarad.

A kereskedelmi miniszter a tárgyban tegnap érdekes leiratot intézett a városhoz.

A leiratban kifejti a miniszter, hogy az ipariskolákra különösen most van szükség, mikor a hadból hazajött ifjak továbbképzését kell biztosítani, az iskola jelenlegi elhelyezése pedig egyszerűen megbénítja a továbbfejlődést. Ma, mikor szociális szempontok is sürgösen követelik, hogy az ipari pályán boldogulást kereső ifjuság az intézetben mi-

előbb zavartalan elhelyezést találjon, a szakiskola javításáról sürgösen gondoskodni kell. Bár méltányolja a miniszter azokat a nehézségeket, amelyek a város közönségét az iskolával szemben vállalt kötelezettségének teljesítésében a bekövetkezett háború folytán megakadályozták, mégis számít a miniszter arra, hogy a közönség is teljes mértékben átérzi annak a szerepnek a fontosságát, melyet az intézetnek a mai viszonyok közt be kell töltenie és minden eszközt felhasználni igyekszik annak a célnak az előmozdítására, hogy az iskola — ha egyelőre saját helyiségekre a fenforgó körülmények közt nem számíthat is — feladatainak lehetőleg kifogástalanul megfelelhessen.

A fentiekre való figyelemmel és tekintve, hogy a nagyváradai hadapródiskola épületének a szakiskola céljaira való megszerzése ügyében megindított tárgyalások a közel jövőben való siker kilátásaival nem biztatnak, mert a katonai nevelőintézetek egyelőre folytatják működésüket, kéri a miniszter a város közönségét, hogy az iskola igazgatóságával egyetértőleg igyekezzenek az iskola megfelelő elhelyezésére oly megoldást keresni, hogy a ma fenforgó nehézségek a jövő iskolai év elejével teljesen kiküszöböltsék és az iskola zavartalan működése addig is, míg végleges elhelyezésére mód kínálkozik, biztosítható legyen.

Nyomatékosan hangsúlyozza a miniszter, hogy az iskola ez idő szerinti elhelyezése mellett annak működése a jövő tanévben alig tartható fenn.

Pizzione tábornok lezáratta a durva cseheket.

Budapest, febr. 24. (Saját tudósítónktól.)

Kassáról jelentik: A munkába álló magyar mozdonyvezetőket ma egy század cseh katona puskatussal félholtá verte. Pizzione olasz tábornok autóval azonnal a helyszínre ment és a brutális cseheknek megparancsolta, hogy takarodjanak a kaszárnyákba. A csehek nem engedelmekedtek a parancs-

nak, sőt magyarbarátsággal vádolták meg a tábornokot.

Pizzione erre karhatalmat rendelt ki és egy szakasz cseh katonát azonnal lecsukott.

Kassáról csak az mehet el, aki adóhátralékát egész évre kifizeti. A budapesti becsempészett lapokat koronáért árulják példányonként.

TELEFON 632.

BERLINER LAJOS

TELEFON 632.

kárpitos- és diszitőüzletét ismét megnyitotta.

SZALÁRDI-UTCA 9. SZÁM.

(ROSENZWEIG-PALOTA)

Désen levegőbe röpült a pályaudvar.

Budapest, febr. 24. (Saját tudósítónktól.) A dési pályaudvaron tegnap borzalmas szerencsétlenség történt. Néhány nappal ezelőtt egy vonat érkezett a román katonaság részére Bukarestből. Az egyik vagonban 10 tonna ekrazit volt. Egy félreeső vágányra tolták ezt a kocsi s tegnap nyolc román katonatiszt ment ki a pályaudvarra, hogy átvegyék az ekrazitot.

Miközben azt vizsgálták, hogy az eső nem rongálta meg a kocsi tartalmát, az ekrazit felrobbant és a légnemesség a nyolc tisztet valóságos elsöpörte a vagon mellől.

Hullákat 40—50 méternyire találták meg borzalmasan szétlépve. Az iszonyú detonáció a pályaudvar hatalmas épületét

egy pillanat alatt romba döntötte, két kilométer körzetben valamennyi ház ablakát benyomta és megrepszte a házak falát.

A kiszállott bizottság megállapította, hogy az explodálás 30 embert ölt meg és 80 at súlyos sebbel szállítottak be a kórházba. A vizsgálat kiderítette, hogy a szerencsétlenséget az átvevő román tisztok vigyázatlansága okozta. Ezt bizonyítja a román hatóság zárkózottsága is, amennyiben szigorúan titkolják a szerencsétlenség részleteit.

A városban óriási a nyugtalanság s az izgatott bangulattal szemben a román hatóság tehetetlenül áll.

Konfliktus a német flotta miatt.

Budapest, febr. 24. (Saját tudósítónktól.) Párisból jelentik: Amerika jegyzéket intézett a békekonferenciához, amelyben a teljes német flotta elsüllyesztését kívánja, mivel a szövetségesek nem tudnak megegyezni a felosztásban. A franciák az egész flottát maguknak követelik. Az angolok megegyeztek abban, hogy Amerikának és Angliának egyenlő flottája legyen. Ez többet tenne ki, mint Európa egész többi tengeri ereje.

Az orosz kormány hadat üzent Németországnak.

Budapest, febr. 24. (Saját tudósítónktól.) A Times jelentése szerint a moszkvai szovjet kormány hadat üzent Németországnak. A diplomácia jegyzéket már elment. A háborút a szovjet kormány a bolsevik eszmék diadala juttatásáért indítja.

Clemenceau halálát várják Párisban.

Budapest, február 24. (Saját tudósítónktól.) Párisból jelentik: Clemenceau életéről az orvosok lemondtak. Súlyos cukorbetegsége komplikálja a sebesülést s életben maradásához kevés remény fűződik.

Pécsett vérfürdőt rendeznek a szerbek.

Budapest, február 24. (Saját tudósítónktól.) Kaposvárról jelentik: A pécsi alispán egy Kaposvárra kiküldött táviratban segítséget kér a kaposvári katonai parancsnoktól, mert a szerbek tömegesen lövik agyon a pécsi polgárokat.

Ugyancsak erről értesítette a kaposvári szociáldemokrata pártot a pécsi szociál-

demokrata párt. A munkásmozgalmak miatt nyílt utcán folyik a mészárlás. Egy másik táviratban felhívást intéznek a párthoz, hogy csatlakozzanak hozzájuk, mert szembe akarnak szállni a rettenetes szerb uralommal. Egy harmadik táviratban közlik, hogy Lefkovits Erzsébetet és 48 társát elhurcolták a városból.

Marisch Jenőt szabadlábra helyezték.

Budapest, febr. 24. (Saját tudósítónktól.) A vádtanács ma szabadlábra helyezte Marisch Jenőt, Miklós Jenőt és László Ernőt, akiket a burgonyapanamát miatt fogták el. Az idoklás szerint ezt az ügyet Windischgratz herceg nélkül nem lehet befejezni.

Az amerikai magyarok Károlyiért és az integritásért.

Budapest, febr. 24. (Saját tudósítónktól.) Kopenhágából táviratozzák: A magyar szabadság-egyesület Károlyi Mihály meghallgatását kéri Wilsontól és kívánja Magyarország területi épségének biztosítását, mert ellenesetben egy olyan irredenta támadna, melyben az amerikai magyarság is résztvenne.

A bajor csapatok az új kormány ellen vonulnak.

Budapest, febr. 24. (Saját tudósítónktól.) Berlieni jelentések szerint két garnizon kivételével valamennyi bajor csapat az új szovjet-kormány ellen foglalt állást. A csapatok az új országgyűlés összehívását követelik és fegyveresen indulnak München felé.

Szövetségre lépett politikai pártok.

Budapest, febr. 24. (Saját tudósítónktól.) A Függetlenségi Károlyi párt és az Orsz. Kiszegedőpárt együttes értekezleten kimondta a politikai szövetséget. Az intézőbizottságba kiküldték: Szabó István minisztert, Mayer

János és Szemző Ernő államtitkárokat s Domján Gyulát. A Károlyi párt részéről: Hock Jánost, Nagy Vincét, Juhász Nagy Sándort, Buza Bárnát, Vass János és Jánossy államtitkár.

HIREK

* A közigazgatási karhatalom felállítására. Tegnap érkezett le a megyéhez a közigazgatási karhatalom felállítását elrendelő miniszteri rendelet. A közigazgatási karhatalom feladata a néptanácsok és általában a közigazgatás működésének biztosítása, az irreguláris csapatok lefegyverzése és a rendőri szolgálat újbóli felállítása és ellátása. A miniszterium dr. Holdy főhadnagyot bízta meg a legújabb karhatalom Biharmegyében felállítandó oszlopainak parancsnokságával, aki az előkészítő munkálatokat már meg is kezdte. A közigazgatási karhatalom országos vezetőjévé Giczey Géza határrendőrségi főtanácsost nevezték ki.

* A Kath. Legényegylet mulatsága. Hosszu idő után együtt láttuk ismét Nagyvárad város iparosságának színé-javát azon az estén, melyet a Kath. Legényegylet rendezett. A Kath. Kör Szent László terme alig bírta befogadni az érdeklődőket, élénk jelűl annak, hogy a reorganizált egyesület élete mily széles körben talál visszhangra. A műsort Rottensteiner Sándor hegedűjátéka nyitotta meg Rottensteiner Lajos zongorakísérete mellett. Kudar Erzsike egy vig monológ pompás előadásával tartotta derűtségben a közönséget. Inczédi versét ügyesen szavalta Major József, melyhez Rottensteiner Lajos irt zenét. A melódrama hegedűszólamát Rottensteiner Sándor játszotta. Mindhárman jól megérdemelt tapsokat arattak. A műsor egyik kiemelkedő száma volt ifj. Galló János éneke. Csengő tenorja vitte diadalra énekét, hogy ismételnie kellett számát. Arnóczky Margitka és Henn Lajos mulattatták a közönséget ezután kedvesen előadott tréfás párjelenettel. Gyóni Géza: Álom a sátorban c. versét Fleisz Károly műkedvelőt meghaladó lendülettel szavalta el. Zongorakíséretét Rottensteiner Lajos látta el művészién. A műsort a dalárda fejezte be s utána Gálly Sándor egyesületi igazgató beszélt az egybegyűltekhez. A jól sikerült műsor után tánc volt záróráig.

* 80 hold földet kér a város a káptalantól. Nagyvárad város közlekedési ügyosztályának egyik fontos szerve a tejközpont. Ma már igen szép tehenészete van a tejközpontnak, azonban sok nehézséget okoz a tehenek élelmezése, mivel a takarmánytermelésre szükséges terület felett a város nem rendelkezik, a takarmány vásárlás utján való beszerzés pedig rendkívül megrágitja a tejtermelést. A városi tanács tegnap foglalkozott a költségvetés tárgyalása kapcsán a kérdéssel s abban állapodott meg, hogy átiratban megkeresik a nagyvárad i. szert. káptalant, hogy a tehenészet takarmány szükségletének termelése céljára 80 katasztrális hold területet engedjen át a város részére.

* Kozma alezredes átvette a nemzetőrség parancsnokságát. Halász Sándor százados elvi okokból megvált a nemzetőrség parancsnokságától. Helyette Kozma alezredes neveztek ki, aki ma már át is veszi a parancsnokságot. Halász százados hír szerint Budapestben a kormánytól rendkívüli megbízást kap.

Stern Sándor és György
AUTOMOBIL VÁLLALAT
GARAGE, AUTOMOBIL KELLÉKEK

Személy és teherfuvarozás
Nagyvárad, Mezey M.-u. 1.
Telefon 194.

Bukaresti követünket börtönbe vetették.

Budapest, febr. 24. (Saját tudósítónktól.) Dr. Karácsony Jenőt a magyar kormány még február 1-én azzal a megbízással küldte Bukaresztbe, hogy ottani külügyi képviselőinket szabadítsa ki. Karácsony dr. erre felhatalmazást kapott Vix alezredesétől is. Karácsonyt előbb börtönbe vetették s február 17-től kezdve internálva tartják.

Tizenötezer munkás sztrájkol Baranyában.

Budapest, febr. 24. (Saját tudósítónktól.) A baranyamegyei Sásdról jelentik: Pécsen 16.000 munkás nevében memorandumot nyújtott át a szerb parancsnoknak dr. Hajdu Gyula, amelyben követelték, hogy szombat délig állítsák vissza a magyar közigazgatást. A szerb táborok a 34 tagú küldöttséget azonnal letartóztatta és elhurcoltatta. Szombat déli óta a bányákban a 15 ezer munkás sztrájkol.

A Morning Post szimpatikusan ír Magyarországról.

Budapest, február 24. (Saját tudósítónktól.) A londoni „Morning Post” legutóbbi száma feltűnően szimpatikus cikket közöl Magyarországról. Kiemeli a pap, hogy a Károlyi párt és a szociál demokrata párt megkezdte a rend és a béke alapjainak lerakását.

* **Tőzsde.** Mai jegyzések a következők: Osztrák hitel 678-85, Magyar hitel 950-77, Jelzálog 522-15, Lezámitoló 622-633, Fabank 838-45, Hazai bank 492-494, Magyar bank 716-18, Rima 965-72, Concordia 650-65, Saigó 1035-38, Levante 1240-1225, Atlantica 1370-90, Nasici 2985-95.

* **Nyolc nap alatt felosztják a Zichy-birtokot.** Biharószegről a földnélküliek küldöttségileg keresték fel az agrár békéltető-bizottságot és kérték, hogy a gróf Zichy Tivadar tulajdonát képező birtokból a község lakosai között 4900 holdat osszanak fel. Zichy Tivadar képviselőjében dr. Illés István ügyvéd jelent meg a tárgyaláson és haladékat kért, mert Zichy a földbirtokreformról még nincsen kellőképpen tájékozva. A birtok nagyobb részét dr. Moskovits József kamarai elnök bírja haszonbérbe. Moskovits is megjelent a bizottság előtt és kijelentette, hogy a földkérdéssel hajlandó megegyezni. A békéltető-bizottság úgy döntött, hogy a Zichy-birtokból 1000 holdat, a Moskovits által bérelt részből pedig 2500 kisholdat engedjenek át a diószegieknek. Egyben kötelezte az új bérlőket, hogy egy végrehajtó-bizottságot válasszon, amely ellenőrizni fogja az adó- és a bérösszegek pontos befizetését Gróf Zichy Tivadarnak pedig nyolc napi haladékat adott nyilatkozattételre.

* **Az Ügyvédi Kamarában megvált a választás.** Elnök dr. Thury Kálmán lett s a már közölt első listja jelöltjei jutottak be. A kamatmentes kölcsön szétesztését a választmány fogja a napokban elintézni.

* **Csoportvezetői értekezlet.** A Népszövetség csoportvezetői holnap, szerdán este fél 7-kor a Népszövetségi Hitelszövetkezet helyiségében értekezletet tartanak. Az értekezlet tárgya: telekvétel és más fontos gazdasági ügyek.

* **Újabb szakcsoport a Kereskedelmi Csarnokban.** A Kereskedelmi Csarnok kebelében folyó hó 22-én alakult meg a kereskedelmi ügyelők, szállítók és bizományosok szakcsoportja. A megejtett tisztikari választáson elnökké megválasztott Kepes Samu, alelnökké Rosinger Jakab. Választmányi tagokul Aczél Sándor, Balázs Sándor, Biró József, Fehér Albert, Freund Hermann, Freund Lajos, Hajnal Ferenc, Herczegh Sándor, Jakobovits Manó, Kirschner Mór, Löwenstein Zsigmond, Pollák Pál, Osváth Henrik, Weisz Lajos és szakelőadóul Steiner Edgár.

* **Elveszett egy piros börtörca,** benne külföldi okmány és levélbélyegek és egy bélyeg-törvény. A becsületes megtaláló sziveskedjék dr. Krüger Aladár ügyvéd irodájában átadni.

* **A Népszövetségi Hitelszövetkezet közgyűlése.** A Népszövetségi Hitelszövetkezet vasárnap délután tartotta VII. évi közgyűlését dr. Krüger Aladár elnöklété alatt, a tagok nagy érdeklődése mellett. Az igazgatóság jelentése rámutatott arra a szép eredményre, amit az intézet az elmúlt évben a nehéz viszonyok dacára elért. A közgyűlés a jelentést örömmel vette tudomásul s az elért fényes eredményért az igazgatóságnak, felügyelő bizottságnak, a tisztviselőnek és a csoportvezetőnek köszönetet mondott. Az igazgatóságban megüresedett helyekre Zboray Gyula (cégjegyzéssel), Mokos Sándor, Bondray Pál, Kovács Lajos és Veres István választották be. Ezután megalakították a VII. évtársulatot, melybe eddig 351 tag 6077 üzletrésszel lépett be. A közgyűlés végén az elnök lelkes szavakkal hívta fel a közgyűlés tagjait a szövetkezet hathatós támogatására; a szövetkezet a múltban is sok szolgáltatást tett Nagyvárad keresztény kispolgárságának a jövőben még nagyobb feladat vár rá, melyet az eddigi sikerrel fog tovább is megoldani.

* **Tanítók és tanárok ruhautalványa.** Az iskolák tanzenemélyzete az egyes intézetekben az igazgatónál vagy a megbízottnál jelentse be ruhászükségletüket, kik aztán ma d. e. 9 és 10 óra között Biró Márk igazgatónál átvehetik az utalványokat.

* **Kétszersült kapható.** Tudatom a város közönségével, hogy az összes városi liszt- és élelmiszerüzletekben katonai zibak (prézlinek is felhasználható) kilogrammonként 1-50 koronás árban vásárolható. Lukács Ödön polgármesterhelyettes.

* **Iparos ügyek.** A leszerelt és rokkant cipész iparosok ipari, leszerelési és rokkant igazolvánnyal jelentkezzenek folyó hó 25 és 27-én este fél 6 órától 7-ig az Ipartestület helyiségében. Tisztelettel Megyeri Ferenc ipt. elnök.

* **Az Ady irodalom társaság irodalmi és kritikai szakosztálya** ma délután 3 órakor az Újságíró-klubban ülést tart.

* **A Kath. Kör vetítő estélye.** Ma este 5 órakor a Kath. Kör dísztermében szép és tanulságos képsorozat fog bemutatni a kath. hitbirtokok önfeláldozó, hősiességéről Lestyán Endre dr. váradújvárosi plébános. A képek a zanzibári misszió korából vannak választva s érdekesen mutatják a megkeresztelt négerek külső elváltozását ruházat, föllépés, megjelenés tekintetében, mely persze csak merő kinyomata a fő, a belső átalakulásnak, melyet az evangélium hoz létre.

* **Grácer Lajos halála.** Grácer Lajos tartalékos százados, Nagyvárad város hivatásos tüzoltó főparancsnoka vasárnap délelőtt meghalt. Grácer Lajos hosszú évekig mint tényleges katona szolgált a 37. gyalogezredben. A háború előtt mint százados állt a tartalékba s Nagyvárad városánál a hivatásos tüzoltók főparancsnoki állását foglalta el. A háború kitörésekor bevonult a hadsereghez, ahonnan nemrég jött haza. Alig 8-10 nappal ezelőtt beteg lett a erős tüdőgyulladás támadta meg szervezetét, amely nem tudott megbirkózni a súlyos betegséggel. Alig 39 éves embert édesanyja, felesége, testvérei és rokonsága gyászolják. Temetése ma, kedden délelőtt háromnegyed 10 órakor megy végbe a tüzoltó laktanyából. A város háza tornyára és a tüzoltó őrtanya épületére kitűzték a gyászlobogót.

* **Pénzügyi Tisztviselők Országos Egyesületének nagyváradi körzete** tegnap este tartotta tisztújító közgyűlését, amelyen a fiatal szervezett szellemi munkások listáját legadta el a többség. Az egyesület új tisztikara a következőképpen alakult: Elnök: Csizrom László, alelnök: Fleischer László, titkár: Melkuhn Jenő; Pénztárnok: Szolga Sándor, ellenőr: Reich Armin és Salamon Mihály, jegyző: Kelemen Vilmos és Gárdos Berta, Választmány: Wertheimstein Viktor, dr. Erlich Kálmán, Fenyves Adél, Bartók Márton, Sártori László, Engel Kornél.

* **Köszönetnyilvánítás.** Mertz János dr. úr Germán Károly elhalálozása alkalmából az elagott iparosaink javára koszorúmegváltás címen 30 koronát volt szives adományozni. Fogadjon a nemeslelkű adakozó ezuton is az Ipartestület hálás köszönetét Megyeri Ferenc elnök.

* **Szülészeti és gyümölcskertész szakiskolát** állítson fel a város. Bodnár János városi könyvtárigazgató, okleveles szülő és pincekezelő beadványt intézett a nagyváradi Néptanácshoz, amelyben rámutat, hogy Nagyvárad városát a földreformról szóló törvény alapján 5000 holdnyi földterület illeti meg. Ebből a területből a város elláthatná a tisztviselőit lakóházzal, vagy családi kis szülőbirtokkal s ezáltal őket könnyebb megéltesítéshez juttatná. Föl kellene állítani egy szülészeti és borászati irányú és egy gyümölcsészeti gazdasági ismélő iskolát, amelyekben öntudatos szülőmunkásokat, gyümölcskertészeket lehetne nevelni. A kérdés tanulmányozására és előkészítésére egy 6-8 tagból álló bizottságot küldjenek ki s azt záros határidőben előkészítendő javaslatlételle utasítsák.

* **A Szigligeti Társaság új népkönyvtárai.** A Szigligeti Társaság négy népkönyvtárat tart fenn több mint 20 év óta a város területén. Most, hogy a leszerelés megőrténi s mindenki rendes foglalkozásához tért vissza, időszerűnek látja a Társaság egy korábbi határozatának végrehajtását, amelynek értelmében még két népkönyvtárat állít föl, egyet Csillagvárosban, egyet pedig a Porond városrészben. E tárgyban beadványt intézett a városi néptanácshoz, hogy a népkönyvtárak segélyezésére fölvegyen 800 korona évi segélyt, amelyet a könyvtárkezelők jutalmazására kíván a Társaság a jövőben is fordítani, egyenként 500 K. val számítva, évi 3000 K. ra emelve föl. A két népkönyvtár könyvanyagának beszerzése céljából államsegélyt kért a Muzzeumok és Könyvtárak Országos Tanácsától. A közönség könyv- és pénzügyi nyilat is szívesen veszi, amelyek a Városi Nyilvános Könyvtárba (Rimanóczy-u. 5. sz.) küldendők.

A jövő hét folyamán fog megjelenni az új bíróreform törvénye népies és könnyen megérthető átdolgozásban. A kiadvány füzet alakjában a Tiszántúl szerkesztősége által lesz kiadva. Ára 2 korona. Megrendeléseket már most felvesz a Tiszántúl kiadóhivatala.

Színház.

A színház műsora:

Kedd: Az ördög.
Szerda: Trubadur.
Csütörtök: Majd a Vica.
Péntek: Ezred apja.
Szombat d. u.: Válás után.
Szombat este: Éva.
Vasárnap este: Liliom. (Egy csirkefogó élete és halála. (Regény.)

Ördög. Molnár Ferenc remek vigjátékát még csak ma hozzák színre Jósika Mici, Polgár Mariska, Körössi Juci, Harsányi, Váradi, Stoll és Molnár közreműködésével Tóth Elek kitűnő rendezésében.

Trubadur. Verdi gyönyörű operája, mely évek óta nem került színre a váradi színpadon, szerdán este tölti be a műsört. A főbb szerepeket Kozmovsky, Róthné, Békeffi, Tamás Alfréd, Perényi és Molnár éneklék.

Majd a Vicát Gábor Andor mulatságos vigjátékát csütörtökre tervezi a színház a főszerepekben a gróf párral, Körössi Jucival, Szigetivel, Stollal és Váradi Lajossal.

Éva. Lehár kitűnő operettje szombat este megy.

Liliom, egy csirkefogó élete és halála. A budapesti vigszínház példájára feleleveníti a Szigligeti Színház is Molnár Ferenc legpoétikusabb művét, mely vasárnap este kerül színi színi betanulással.

* **Művészhangverseny.** Ma este fél 7 kor tartják a Kath. Kör dísztermében Lorber Piccola operaénekesnő, Tamás Árpád a Szigligeti színház baritonistája és Harsányi Tibor zongoraművész hangversenyüket. A saison kimagasló eseményének ígérkezik ez a hangverseny, mely iránt már eddig is igen nagy érdeklődés nyilvánult meg. Tekintettel arra, hogy az egyes számok alatt a terembe vezető ajtók zárva lesznek.

Aggházy Melinda mint zongoraművésznő. Szombaton este, a református leányegyesület teadélutánján először mutatkozott be Aggházy Melinda a nagyváradi közönség előtt mint zongoraművésznő. A nagy szeretetnek örvendő temperamentumos primadonna épen olyan nagy értéket árult el a zongora billentyűk kezelésében, mint a színpadon. Különösen, mikor édes atya kompozícióit adta elő, lehetett kiérezni a biztos és erőteljes billentésből a nagy lendületű, mélyen átértelt felfogásából a nagy technikájú művészt. Akik hallgatták csodálták, is a primadonnát, aki nemcsak könnyebb műfajban, hanem a súlyos művészetek között a legsúlyosabban, a zenében is elsőrangú.

MEGNYILT

A NŐI ÉS GYERMEKDIVATÁRUHÁZ
Nagy Sándor utca 1. sz. a.

Női himzett sifon ingek 75 koronától, női selyem harisnyák 38 koronától, gyermek harisnyák minden nagyságban 12 koronától kezdve

Tisztelettel
Klein Sándor

MOZI.

Vörös boszorkány című óriás sikertű Montepin regény második részét tüzte me előadásra az Apolló színház. A közönség a legnagyobb elragadtatással fogadta a grandiózus filmattakció első részét, mely tulajdonképp a dráma nagyhatású exozicciója. A ma színrekerülő rész, amely látványosságának is kiváló, a kibontakozás felé vezet a megrázó regényt. A szerepeket természetesen az első képről ismert nagyszerű olasz színészek: Alberto Capozzi, Gigetta Morani és a csodálatos lengyel Markowska játssza.

Uj műsor az Urániában. Ma este ragyogó újdonság bemutatójával vonja ismét magához a közönség érdeklődését az Uránia. A Berlin rejtelmei című rendkívül izgalmas és tragikus lüktetésű nagyvárosi történet kerül színi, amelynek izzó cselekménye a berlini arisztokrácia csillogó világában játszódik. A műsor többi száma is igen érdekes.

Álmok hercegnője címmel gyönyörű neoromantikus dráma bemutatója lesz ma a Vigadó mozgóban. Mia Pankau, a nemrég feltűnt nagyszerű film star fényes művészetével játssza a darab főszerepét és kiváló német színészek a partnerei. A film maga új szerűségével és pompás interieurjeivel szenzációs.

Főszerkesztő: DR KUGLER JÓZSEF. Felelős szerkesztő: HILFLÁSZLÓ.

Kiadótulajdonos: Szent László-nyomda r.-t.

URÁNIA mozgó- színház	25-én
	Berlin rejtelme.
Hétköznap 1/24, szombat, vasárnap 2 órai kezdettel.	

VIGADÓ mozgó- színház	25-én
	Álmok hercegnője.
Hétköznap 1/24, szombat, vasárnap 2 órai kezdettel.	

APOLLÓ mozgó- színház	25-én
	Vörös boszorkány II. rész.
Hétköznap 1/24, szombat, vasárnap 2 órai kezdettel.	

Autójárat a Félixfürdőbe!

Tudvalevőleg a szénhiány miatt a belényesi vonat — mely a fürdői közönséget hozza — napjában egyszer indul s csak másnap reggel szállítja vissza az utasokat.

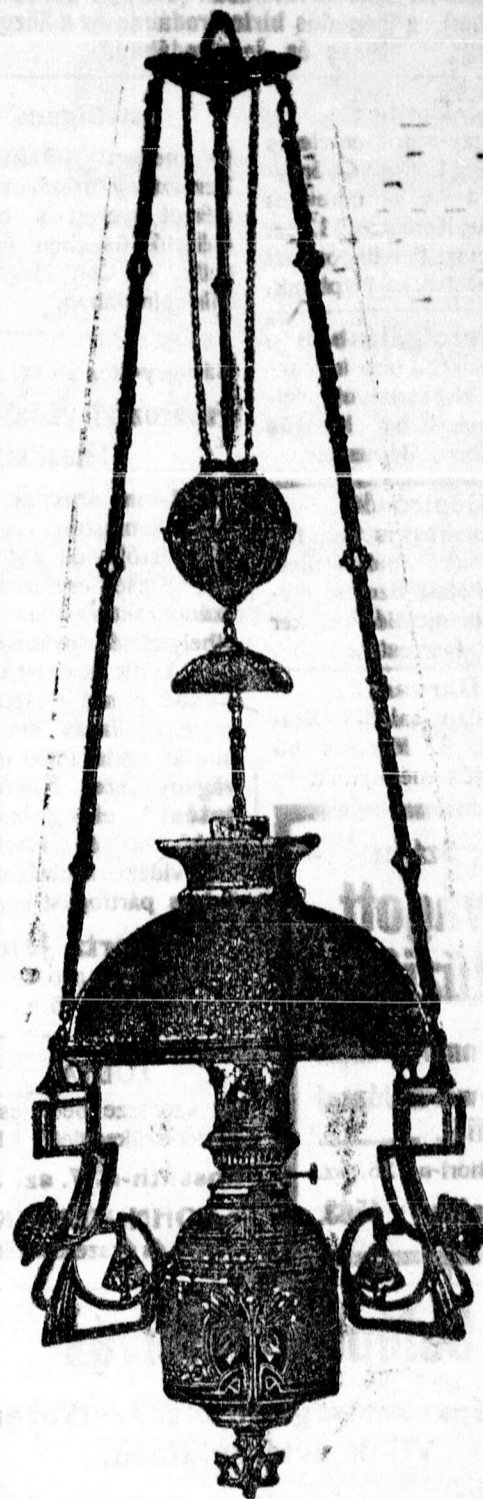
Hogy a fürdőbe jövő közönségnek ne kelljen lemaradnia a tulsufolt vonatról és még az nap vissza is térhessen, Váradról a fürdőig, autójáratot rendeztem.

A husz személynél többet befogadó automobil e hó 12-től kezdve, reggelként 8 óra kor indul a Fekete Sas előtti állomásától s az utasok számához mérten két óránként közlekedik. Kiránduló társaság részére a nap bármely időszakában rendelkezésre áll külön 100 K díjazás mellett.

Viteldij a Félixfürdőig 4 korona!

Fürdőbérió.

Heti árjegyzék

Szines ebédőkészlet aranyozással 12 személyre.	300.—
Szines teáskészlet ar.-sal 12 sz.-re	160.—
Sz. kávékészlet ar.-sal 12 sz.-re	160.—
Függőlámpa teljesen felszerelve	80.—
Majolika vizeskanecsó szines	20.—
Majolika virágváza szines virággal	15.—
Majolika cukordoboz sz. virággal	15.—
Petroieum asztali lámpa nikkelt, felszerelve	40.—
Majolika dohánytartó sz. virággal	15.—

Nippek, figurák, szent Antal és Mária-szobrok, szenteltvíz-tartók.

Eladás nagyban és kicsinyben.
Képeretkezés, ablaküvegezés.

KOMLÓS TESTVEREK

üveg, porcellán, lámpa, diszmutáruk, ezüstáruk, konyhafelszerelések gyári raktára Nagyvárad, Hlatky Endre (Zöldfa-u.) utca 13.

Telefon 3-72.

Telefon 3-72.

◆ **APRÓ HIRDETÉSEK.** ◆

Minden szó ára 40 fillér, vastagabb betűvel 80 fillér. Legkisebb apróhirdetés ára 4 korona. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Felvételnek: a Vizsántói kiadóhivatalában (Szilágyi Dezső-utca 5. szám), a Hegedűs hírlapirodában és a Központi Újság és Jegyirodában.

Eladó:
Rákóczy-utcai emeletes bérlőház, Lahner György-utca 4-6. sz. emeletes bérlőház, Kertész-utca 12. sz. sarokház. Felvilágosítást nyújt Belvárosi Népbank.

Kiszolgálásban
gyakorlattal bíró keresztény kisasszonyok felvételnek Fehér keztűs üzletében, Bémer-tér.

Gépirónőt,
aki gyorsírást is tud, felvesz az Ipartestület. Ajánlatokat fizetési ígéretek megjelölésével kér az Ipartestület.

Darvas F.
kői kalap salonja Szalárdi-utca 9. Március hó elsején megnyílik.

Száraz vágott tűzifát
azonnal szállít
Schwartz József és fiai.
Báthory-utca 26. sz.
Telefon: 1563.

Intelligens
jó modoru középkori keresztény urinő, ki a német nyelvet is bírja, előkelő üzletben felvételt. — Cím Hegedűs Hírlapirodában.

Báthory-utca 26 sz. alatt
Fuvarozási vállalatot létesítettem

Elvállalom áruknak, fának állomáshoz vagy az állomástól való szállítást, szükség esetén saját száraz raktáramban való elhelyezését, továbbá vagon áruk beraktározását és szállítását szerény díjazás mellett, miután raktáramba iparvágány vezet. **Költöztetést** elővigyázattal eszközök és vidékre vagy vidékre is elvállalom. Szíves pártfogást kér

Schwartz Jenő
Báthory-utca 26. sz.
Telefon: 15-63.

TUDJA
hol szerezz be olcsón ékszer-szükségletet !!!
Kossuth-utca 7. sz. a., KOHN HENRIK
órák és ékszerésznél.

Belépési felhívás

a Népszövetségi Hitelszövetkezet VII-ik évtársulatába.

A Népszövetségi Hitelszövetkezet 1919. január 1-én VII-ik évtársulatát nyitotta meg. Az előbbi üzletek, dacára a nehéz megéltési viszonyoknak, — igen szép eredményel folynak.

Belépni szándékozók üzletrészeket jegyezhetnek még most is a hivatalos órák alatt a szövetkezet helyiségében (Szilágyi Dezső-utca 5. sz. a.). Egy üzletrész heti 20 fillér befizetésre kötelez s ki-ki annyi üzletrészt jegyez, amennyit akar. Felvételi díj üzletrészenként, 20 fillér, 3 év múlva az évtársulat feloszlik a tagok a befizetett összeget kikapják s a rájuk eső nyereséget is.

A tiszta haszon és nyereség teljes egészében a tagok között osztatik fel s kiki heti betéte arányában részesedik.

A szövetkezet elfogad betéteket is s azokat legmagasabb kamattal kamatoztatja.

A tagok a befizetett összeg 1/3-od részéig a szövetkezettől olcsó kamatra kölcsönt is kaphatnak, mely 3 év alatt fizethető le. Azonfelül betáblázásra, értékpapírra, vagy váltóra, bármily összeg erejéig.

Tőkekamatadót a szövetkezet fizeti.

Bizalommal kérjük a belépni szándékozók, szíveskedjenek szövetkezetünk helyiségében részjegyeket jegyezni.

Népszövetségi Hitelszövetkezet.

KOPORSÓK, temetkezési felszerelések

nagy választékban legelőnyösebben beszerezhetők.

Temetésrendezések igen szép üveges gyászkocsihasználat, hullaszállítások

kedvező módon végezethetők az elismert szolid keresztény

Szent László temetkezési vállalatnál Nagyvárad, Teleky-utca 34. szám.

(A református templom mellett.) — Szükséglet esetén tessék a céget bizalommal felkeresni.
TELEFON: 14-82.

Cipészeknek!

- 1 kgr. la. buzacsiriz — — — K 19:60
- 1 kgr. la. aranycsiriz — — — K 39:20
- 1 kgr. la. folyékony „Argos” csiriz K 8:—
- 1 kgr. la. faszeg 2-15 sz. — — — K 10:—
- 1 drb brassól talpráspoly — — — K 3:80
- 1 drb brassól kireszelő — — — K 3:30
- 1 készl. bőrtalpvédő — — — K 2:50
- 1 drb. vaskapta — — — K 12:80
- 1 készl. acél talpvédő — — — K —70

Papírváson és mindenféle cipész-kellékek olcsó napi áron.

ASZTALOSOKNAK!

- 1 kgr. la. asztalosenyv — — — K 6:80
- ugyanaz zsákvételni — — — K 6:25

SZERELŐKNEK!

- Bőrtárcsa vízvezeték csaphoz
- 100 drb 1/2" csaphoz — — — K 4:80
- 100 drb 3/4" — — — K 6:80
- 100 drb 1" — — — K 9:60

Kereskedőknek megfelelő árengedmény!

Postán utánvét mellett.

Portó és csomagolás felszámításával. Gyors és pontos kiszolgálás.

STERN MIKLÓS
Nagyvárad, Zöldfa-utca 9. szám.

TÖRLESZTÉSES KÖLCSÖNÖKET

a legelőnyösebb feltételek mellett földbirtokokra és nagyvárad házakra a leggyorsabb lebonyolítással nyújt az

EGYESÜLT BANK ÉS TAKARÉKPÉNZTÁR RT. NAGYVÁRADON

Disz-sirhelyek

tervezését, építését, valamint építési szakmába vágó mindenemű munkálatokat u. m. új építkezéseket, kisebb és nagyobb átalakításokat, beton és vasbeton munkálatokat, tervek s költségvetések készítését előnyösen vállal:

DENDERLE VILMOS és TÁRSA

építési irodája. Iroda Uri-utca 4.
TELEFON: 468.

IZSÁK LIDIA

Elsőrendű fűzőszalon

NAGYVÁRAD,
Nagy Sándor-utca 1.

Parkszálló épületében

Interurbán telefon: 11-53 szám.

A Szigligeti-színház művészneinek egyedüli fűzőszállítója.

Tisztításokat és átalakításokat elvállalunk. Fűzők mérték után a legrövidebb idő alatt elkészítetnek.

NAGYVÁRAD VÁROS

VILLAMOS MŰVE

IRODA, RAKTÁR ÉS TELEP: NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

Értesítjük a város t. közönségét, hogy villamos főzőedények, Wolfram és egyéb izzólámpák a legolcsóbb árban kaphatók. Telefon rendelésre izzólámpák díjmentesen házhoz szállítatnak. Elvállalunk villamos világítási és erőátviteli berendezéseket. Egész éjjel ügyeletes szolgálat. **Csillárok,** 1/2 wattos izzólámpapótlók 2000 gyertyafényig. **Villamos motorok** nagy választékban kaphatók. Költségvetéseket díjmentesen készítünk. A telep telefonja 514.

Főszerelő telefonja 55.